

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 824

van **ROOSMARIJN BECKERS**

datum: 25 juli 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Vlaamse druiventeelt - Evolutie

Dorpen als Overijse en Hoeilaart zijn al lang bekend als de druivengemeenten van Vlaanderen. Anno 2022 zijn er echter amper nog druiventelers over en is de Vlaamse tafeldruif met uitsterven bedreigd, aldus het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT). Dit leidde ertoe dat Boerenbond en de provincie Vlaams-Brabant een cursus 'Tafeldruif zoekt teler' organiseerden om de bestaande kennis van het druiven telen over te dragen.

10 cursisten (van de 25 originele inschrijvingen) ontvingen onlangs hiervoor hun diploma. Ook al wordt een mooie toekomst voorspeld voor de tafeldruiven, doen de hoge energieprijzen ook in deze sector de producenten erg veel pijn. Nog een reden voor de afnemende druiventeelt in Vlaanderen sinds de jaren zestig is/was de (erg goedkope) concurrentie uit landen als Spanje, Frankrijk en Italië. Het grote verschil met Vlaanderen is dat daar de druiven in open lucht geteeld kunnen worden.

1. Waren de Vlaamse Regering, het Departement Landbouw en Visserij of andere overheidsinstanties betrokken bij de opstart en begeleiding van de cursus? Zo ja, in welke mate? Werden hiervoor middelen vrijgemaakt? Indien niet, acht de minister het een optie om een soortgelijke (of dezelfde) cursus in andere provincies ook te organiseren/laten doorgaan met ondersteuning en/of financiële middelen van de Vlaamse Regering? Waarom wel/niet?
2. Kan de minister een overzicht geven van het aantal druiventelers in Vlaanderen sinds 2010? Graag een opdeling per provincie, alsook het aantal van die druiventelers dat zich specialiseert in de teelt van tafeldruiven.
3. Kan de minister een overzicht geven van het volume in Vlaanderen geteelde druiven sinds 2010? Graag een opdeling per provincie, alsook het aantal van deze druiven dat tafeldruiven zijn.
4. Kan de minister een overzicht geven van het volume geïmporteerde druiven sinds 2010? Graag een overzicht van de top 5 van importlanden, alsook welk aantal van deze druiven tafeldruiven zijn.
5. Kan de minister een overzicht geven van het volume geëxporteerde druiven sinds 2010? Graag een overzicht van de top 5 van exportlanden, alsook welk aantal van deze druiven tafeldruiven zijn.
6. Hoe evalueert en hoe verklaart de minister de evoluties in de cijfers uit deelvragen 2 t.e.m. 5? Zijn deze evoluties volgens hem te wijten aan bepaalde beleidsmaatregelen? Acht hij dan ook een aanpassing van het beleid nodig om deze evoluties tegen te gaan, of zijn deze evoluties volgens hem wenselijk?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 824 van 25 juli 2022

van **ROOSMARIJN BECKERS**

1. Het Departement Landbouw en Visserij subsidieert met cofinanciering vanuit het Europees Fonds voor de Plattelandsontwikkeling vormingsactiviteiten georganiseerd door erkende centra voor naschoolse vorming ([Vormingsaanbod | Departement Landbouw & Visserij \(vlaanderen.be\)](http://Vormingsaanbod | Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be))). De cursus 'Tafeldruif zoekt teler' werd volledig georganiseerd door de provincie Vlaams-Brabant en Boerenbond. Agrocampus is een erkend centrum voor naschoolse vorming. Het centrum deed een aanvraag voor subsidiëring van lessen die deel uitmaakten van de cursus en ontving daartoe financiering (organisatietoelage en lesgeversvergoedingen). Na verloop van de cursus zullen de organisatoren evalueren of de cursus herhaald kan worden in een andere provincie of voor geheel Vlaanderen. Agrocampus of een ander erkend centrum is in de mogelijkheid om ook voor een nieuwe cursus subsidiëring aan te vragen. Indien aan de voorwaarden voor naschoolse vorming voldaan is, kan een subsidie worden toegekend.
2. Tabel 1 geeft het aantal bedrijven met druiventeelt per jaar en per provincie weer uit de landbouwenquête van Statbel. Zowel wijnstokken als druiven geteeld in serres werden mee in rekening genomen. Er werd geen voorwaarde gesteld op de (minimale) oppervlakte druiven van het bedrijf. Het jaar 2010 werd niet meegenomen wegens te sterk afwijkende resultaten.

Tabel 1. Aantal bedrijven met druiventeelt, per provincie, 2011-2020

JAA R	ANTWERPE N	WEST- VLAANDER EN	OOST- VLAANDER EN	LIMBUR G	VLAAM S- BRABAN T	TOTAA L
2011	3	5	5	5	11	29
2012	2	8	4	5	6	25
2013	1	5	4	10	7	27
2014	1	5	5	11	7	29
2015	1	7	5	14	11	38
2016	2	8	8	18	13	49
2017	3	8	9	19	11	50
2018	3	8	9	15	12	47
2019	6	12	12	21	14	65
2020	4	13	14	21	17	69

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium)

Het Departement Landbouw en Visserij beschikt over te weinig gegevens om een uitspraak te doen over het aantal bedrijven dat gespecialiseerd is in de teelt van tafeldruiven. Het aantal producenten dat Vlaams-Brabantse tafeldruiven produceert onder het label als erkende Europese beschermde oorsprongsbenaming (BOB) is vandaag nog slechts 5.

- Op het volume geteelde druiven, en het aandeel tafeldruiven hierin, heeft het Departement Landbouw en visserij geen zicht. Via de veilingen wordt maar een beperkt volume druiven verhandeld, veel wordt rechtstreeks via markten e.d. verkocht. Daar bestaat dus geen informatie over.
- Tabel 2 geeft een overzicht van de invoer van druiven in Vlaanderen. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2016. De totale invoer van druiven schommelt jaarlijks tussen 30 en 34 miljoen kg. Het aandeel tafeldruiven schommelt tussen 82 en 89%.

Tabel 2. Vlaamse invoer van druiven, in kg, 2016-2021

jaar	druiven	waarvan tafeldruiven	aandeel tafeldruiven
2016	30.553.588	25.602.003	84%
2017	34.034.776	29.281.424	86%
2018	32.248.232	27.197.504	84%
2019	30.158.510	24.718.137	82%
2020	31.662.574	27.976.160	88%
2021	34.019.096	30.126.605	89%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

Tabel 3 geeft een overzicht van de top 5 invoerlanden (over de periode 2016-2021). Nederland is veruit het belangrijkste land waaruit Vlaanderen druiven invoert. Enkel in 2016 is het voorbijgestoken door Italië. De vijf landen (Nederland, Italië, Spanje, Duitsland en Frankrijk) zijn over de ganse periode goed voor 94% van de totale invoer van druiven.

Tabel 3. Top 5 invoerlanden Vlaamse invoer van druiven, in kg en aandeel in totale invoer, 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	totaal
Nederland	10.794.885	12.996.316	13.014.212	10.053.489	11.910.546	13.422.210	72.191.658
Italië	12.719.394	12.200.249	10.271.635	9.277.423	11.400.902	12.733.636	68.603.239
Spanje	2.869.664	3.018.958	4.370.825	6.671.941	4.153.779	2.510.369	23.595.536
Duitsland	1.720.726	2.678.674	1.586.989	1.669.616	2.477.772	2.270.685	12.404.462
Frankrijk	609.029	1.106.710	1.070.361	831.516	755.125	713.424	5.086.165
Aandeel in totaal							
Nederland	35%	38%	40%	33%	38%	39%	37%
Italië	42%	36%	32%	31%	36%	37%	36%
Spanje	9%	9%	14%	22%	13%	7%	12%
Duitsland	6%	8%	5%	6%	8%	7%	6%
Frankrijk	2%	3%	3%	3%	2%	2%	3%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

- Tabel 4 geeft een overzicht van de uitvoer van druiven in Vlaanderen. De Vlaamse cijfers zijn beschikbaar vanaf 2016. De totale uitvoer van druiven fluctueert sterk van jaar tot jaar. Het aandeel tafeldruiven schommelt tussen 83 en 93%.

Tabel 4. Vlaamse uitvoer van druiven, in kg, 2016-2021

jaar	druiven	waarvan tafeldruiven	aandeel tafeldruiven
2016	1.620.556	1.410.162	87%
2017	4.001.856	3.736.484	93%
2018	3.178.986	2.824.916	89%

2019	2.613.014	2.363.663	90%
2020	2.227.751	1.844.559	83%
2021	4.263.041	3.666.007	86%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

Tabel 5 geeft een overzicht van de top 5 uitvoerlanden (over de periode 2016-2021). Nederland is veruit het belangrijkste land waar Vlaanderen druiven naar uitvoert. Enkel in 2021 is het voorbijgestoken door Polen. De vijf landen (Nederland, Luxemburg, Polen, Frankrijk en Duitsland) zijn over de ganse periode goed voor 89% van de totale uitvoer van druiven.

Tabel 5. Top 5 uitvoerlanden Vlaamse uitvoer van druiven, in kg en aandeel in totale uitvoer, 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	totaal
Nederland	802.162	2.324.841	1.505.044	1.215.691	887.334	1.130.996	7.866.068
Luxemburg	431.873	657.852	691.235	514.288	409.739	642.408	3.347.395
Polen		88.909	25.328			1.746.118	1.860.355
Frankrijk	192.365	338.325	278.536	270.789	302.406	432.743	1.815.164
Duitsland	128.187	385.360	327.939	168.147	32.930	52.119	1.094.682
<i>Aandeel in totaal</i>							
Nederland	49%	58%	47%	47%	40%	27%	44%
Luxemburg	27%	16%	22%	20%	18%	15%	19%
Polen	0%	2%	1%	0%	0%	41%	10%
Frankrijk	12%	8%	9%	10%	14%	10%	10%
Duitsland	8%	10%	10%	6%	1%	1%	6%

Bron: Departement Landbouw en Visserij op basis van Nationale bank van België

6. De beschikbare cijfers geven slechts een beperkt beeld van de tafeldruifproductie in Vlaanderen. We weten dat het aantal producenten van tafeldruiven in Vlaanderen beperkt is, dit heeft meerdere oorzaken. Het gaat om een hooggespecialiseerde teelt, die arbeidsintensief is wat hogere kosten met zich meebrengt. In Vlaanderen worden tafeldruiven geteeld in verwarmde serres, wat gezien de hoge energieprijzen op dit moment een bijkomende uitdaging vormt voor de telers. Dit alles zorgt er voor dat de competitiviteit van onze Vlaamse tafeldruiven, in vergelijking met tafeldruiven uit zuidoostelijke landen, niet evident is.

De handelscijfers die in voorgaande vragen weergegeven worden, hebben voornamelijk betrekking op de invoer en uitvoer (doorvoer) van buitenlandse tafeldruiven.

Onze Vlaamse tafeldruif is een hoog kwalitatief nicheproduct, waarvoor zeker een markt in Vlaanderen is. Binnen mijn beleid ondersteun ik de telers via het systeem van naschoolse vorming dat in opleiding voorziet. Het label van Beschermd oorsprongsbenaming zorgt voor herkenbaarheid en de VLAM zorgt met www.streekproduct.be voor promotie van de Vlaams-Brabantse tafeldruif.

Daarnaast kunnen de telers ook terecht bij de Praktijkcentra plant, voor technisch advies en vragen rond hun teelt.